

PRÍLOHA

Preklad NATO správy o spôsobilostiach SR 2021/2022 (časť Prehľad)

1. Vláda SR v období od januára do júla 2021 schválila aktualizáciu dokumentov národnej strategickej úrovne, vrátane bezpečnostných, obranných a vojenských stratégií, ktoré spoločne riadia a usmerňujú transformáciu Ozbrojených síl SR (OS SR). Smerovanie na strategickej úrovni sa premietlo do budúcej činnosti vo vojenskej oblasti prostredníctvom aktualizácie Dlhodobého plánu rozvoja spôsobilostí (DP 2035), ktorý schválila Národná rada v júni 2022, a ktorý má teraz výhľad do roku 2035. Cieľom ostáva: zvýšiť pripravenosť a bojový potenciál OS SR; zabezpečiť dostatočný personál a infraštruktúru pre použitie výzbroje, ktorá bola dodaná alebo je v procese dodávky; a zvýšiť pravidelné príspevky do síl vysokej pripravenosti NATO a EÚ. Slovenská republika uvádza, že DP 2035 bude pokrývať rozvoj a implementáciu národných cieľov a Cieľov spôsobilostí NATO 2021; a že jeho najvyššou prioritou je vybudovanie ťažkej mechanizovanej brigády a do roku 2035 zvýšenie vojenského personálu na 22 000.
2. V júni 2022 Slovenská republika vo svojom oficiálnom vyhlásení uviedla, že v roku 2022 má v úmysle vynaložiť na obranu 2,0 % HDP a v nasledujúcich rokoch prekročiť túto hranicu. Zatiaľ však nie sú k dispozícii žiadne ďalšie podrobnosti, preto sa finančné údaje uvedené v tomto dokumente vychádzajúce z najnovších poskytnutých údajov môžu zmeniť. Vzhľadom na roky nedostatočného financovania, ktoré postavilo Slovenskú republiku pred obrovskú výzvu modernizácie jej Ozbrojených síl a splnenia celého súboru cieľov spôsobilostí NATO, je zvýšenie vo financovaní veľmi vítané a zároveň nevyhnutné.
3. Na konci roka 2021 OS SR mali 13 058 vojakov, čo je mierny nárast približne o 3 % od roku 2019, podporovaných 3 864 civilnými zamestnancami. Slovenská republika plánuje do roku 2035 zvýšiť počet profesionálneho vojenského personálu na približne 22 000 s cieľom do roku 2025 zvýšiť celkovú úroveň svojich síl vysokej pripravenosti, najmä ťažkej mechanizovanej brigády, aspoň na 90 %. V roku 2020, v záujme naplnenia cieľa postupného personálneho zvyšovania a konkurencieschopnejšieho prístupu na trhu práce, prešli vojenské platy reformou, ktorej výsledkom bolo výrazné zvýšenie plátov. Okrem toho v súčasnosti prebiehajú zmeny v náborovom systéme s cieľom odkloniť sa od centralizovaného prístupu ku kombinácii centralizovaného a regionálneho prístupu. V súčasnosti je priskoro hodnotiť, či takéto plány pomôžu OS SR splniť náročné plánované personálne navýšenie. Okrem toho stále existujú oblasti akútneho nedostatku personálu a zahŕňajú vodičov v oblasti logistiky, personál riadiaci letovú prevádzku, leteckých technikov, špecialistov na informačné technológie a zdravotnícky personál.
4. Ku koncu roka 2021 bolo vycvičených 135 vojakov aktívnych záloh. Schéma aktívnych záloh, ktorá začala platiť v roku 2016, nebola úspešná a bola slabo prijatá adeptami na

vstup do aktívnych záloh. V dôsledku toho ministerstvo obrany v súčasnosti uvažuje o novom modeli záloh.

5. Podiel HDP venovaný obrane sa zvýšil z 0,98 % v roku 2013 na odhadovaných 1,95 % v roku 2020 a predpokladá sa, že v roku 2021 bude 1,73 %, 1,76 % v 2022 a 1,69 % v 2023. V roku 2024 sa očakáva 1,68 %, čo je pod hranicou 2%, ktorá je určená usmernením NATO. V roku 2020 predstavovali výdavky na hlavnú výzbroj a s tým súvisiaci výskum a vývoj 31,84 % celkových výdavkov na obranu a zároveň sa odhaduje sa, že v roku 2021 budú 27,44 %, 29,96 % v 2022 a 25,42 % v 2023 a teda bude prekročená hranica 20%, ktorá je určená usmernením NATO. Očakáva sa však, že v roku 2024 klesne na 18 %, čo je pod odporúčanou hranicou.
6. Slovenská republika naďalej prispieva k operáciám, misiám a aktivitám mimo svojho územia [úmerne] svojej veľkosti. Počas sledovaného obdobia tiež prispievala do bojovej skupiny Posilnenej predsunutej prítomnosti a do síl rýchlej reakcie NATO.
7. V roku 2021 ministri obrany spojeneckých krajín súhlasili, že SR by mala prioritne rozvíjať ťažkú mechanizovanú brigádu vrátane prvkov bojovej podpory (CS) a bojového zabezpečenia (CSS). Hoci uznávame, že Slovenská republika má plány rozvoja spôsobilostí na dodávku 155 mm samohybných kolesových húfníc a údržbu svojich súčasných hlavných bojových tankov T-72, programy na obstaranie potrebných moderných bojových obrnených vozidiel (BOV) do roku 2035, ktoré sú schválené vládou, ale stále je potrebné prerokovať a podpísať zmluvy priemyslom. Plány na obstaranie moderných tankov sú v prípravnej fáze, pričom sa nepredpokladá, že pred rokom 2029 bude dosiahnutá táto spôsobilosť. Obe spôsobilosti sú rozhodujúce pre efektívnu ťažkú mechanizovanú brigádu. Navyše, zatiaľ čo Slovenská republika uvádza, že plánuje zabezpečiť až 48 BOV na jeden mechanizovaný prápor, jej plány na 40 tankov pre tankový prápor by nespĺňali kvalitatívne požiadavky NATO. Na základe súčasných plánov a prebiehajúcich akvizícií sa odhaduje, že kým nebudú nové tanky a BOV dodané v dostatočnom počte pre bojové prápory, budú v ťažkej mechanizovanej brigáde pretrvávajúť nedostatky v spôsobilostiach, najmä pokiaľ ide o účinnú palebnú silu, ochranu a mobilitu v teréne, čoho dôsledkom zostane Slovenská republika bez plne spôsobilej ťažkej mechanizovanej brigády minimálne do roku 2035, čo činí oneskorenie o ďalšie tri roky oproti predchádzajúcej Správe o spôsobilostiach (DPCR). Okrem toho pretrvávajú kľúčové kvalitatívne nedostatky v spôsobilostiach pozemnej protivzdušnej obrany (GBAD); spravodajstva, sledovania, určovania cieľov a prieskumu (ISTAR); ženíjných spôsobilostí (MILENG) a komunikačných a informačných systémov (CIS), ktoré budú pretrvávajúť dlhšie ako desaťročie.
8. V súčasnosti v oboch pozemných brigádach sú spôsobilosti Slovenskej republiky zastarané s výraznými kvalitatívnymi nedostatkami v prvkoch bojovej podpory a bojového zabezpečenia. Vo výsledku, aktuálne dostupné prostriedky majú obmedzenú udržateľnosť a interoperabilitu s ostatnými spojeneckými silami a je nepravdepodobné, že by splnili požadovanú pripravenosť. S cieľom splniť požadované

spôsobilosti NATO plánuje Slovenská republika do polovice roku 2024 nasadiť 25 moderných samohybných delostreleckých systémov Zuzana 2, do roku 2029 40 nových tankov, do roku 2032 500 8x8 BOV (Patria) a 224 pásových pásových BOV (CV90) v dvoch fázach do roku 2035. V prípade implementácie, práve toto pomôže vyriešiť väčšinu nedostatkov v oblasti bojových prvkov a bojovej podpory, aj keď podstatne neskôr, ako je požadované Alianciou. Okrem toho, s cieľom poskytnúť plne spôsobilú, nasaditeľnú ťažkú mechanizovanú brigádu ako účinné bojové zoskupenie sa štruktúra brigády musí priblížiť všeobecne určenej štruktúre NATO, pokiaľ ide o počet bojových platforiem a zároveň musí byť investované väčšie úsilie a zdroje oblastiam bojovej podpory, ako sú ISTAR, GBAD, MILENG a spôsobilostiam CSS. Na základe národnej požiadavky bola 30. augusta 2022 podpísaná medzivládna zmluva medzi Slovenskou republikou a Fínskom o obstaraní prvých 76 vozidiel Patria 8x8 BOV.

9. Pokračuje implementácia obstarávacích plánov transformácie Vzdušných síl Slovenskej republiky na malé, ale schopné a interoperabilné sily NATO, nedávnym zavedením vrtuľníkov UH-60M Blackhawk a akvizíciou moderných bojových lietadiel F-16 a viacúčelových radarov od čoho sa očakáva, že sa výrazne zvýši dozor nad národným vzdušným priestorom a obranné spôsobilosti. Toto veľké investičné úsilie pohltí veľkú časť rozpočtu na obstarávanie minimálne do roku 2023. Kým nebudú vzdušné sily vybavené novým a moderným vybavením, budú naďalej čeliť spôsobilosti deklarované pre NATO a iné veľkým problémom s pripravenosťou. Úroveň výcviku posádok lietadiel zostáva vo všeobecnosti nedostatočná na to, aby spĺňala požiadavky NATO, najmä v dôsledku zastaranosti obranných prostriedkov zo sovietskej éry a súvisiaceho nedostatku náhradných dielov, pričom sa očakáva zhoršenie tohto stavu v dôsledku ruskej invázie na Ukrajinu; väčšine súčasných lietajúcich a pozemných prostriedkov chýba vybavenie pre identifikáciu a komunikáciu interoperabilné s NATO, ako napríklad identifikácia priateľa alebo nepriateľa mode 5 (IFF) a v prípadoch kedy je to vhodné, Link 16; a žiadna letecká platforma nie je vybavená adekvátnym systémom vlastnej ochrany, vrátane nedávno zaradených platforiem UH-60M a C-27J.
10. Slovenská republika kvantitatívne, aj keď s určitými kvalitatívnymi obmedzeniami, plní oba svoje ciele spôsobilosti síl NATO pre špeciálne operácie (SOF). Mierne zlepšenie na personálnej úrovni však nestačilo na udržanie plánovanej úrovne rastu personálu a viedlo k nepomeru medzi bojovými a podpornými jednotkami. Napriek týmto personálnym výzvam sú SOF SR schopné vytvoriť požadované účelové zoskupenie SOF (SOLTG). Obmedzenia vo výcvikových zariadeniach, munícii a zásobách však obmedzujú pripravenosť nasaditeľného personálu SOLTG. SOF SR plní svoj cieľ velenia a riadenia v plnom rozsahu s príspevkom 0,1 do SOF veliteľského komponentu (SOCC), vrátane jeho účasti v regionálnej SOCC.
11. Slovenská republika je schopná poskytnúť značný počet požadovaných cieľov spôsobilostí NATO v oblasti spoločnej podpory v kvantitatívnom vyjadrení, aj keď v niekoľkých prípadoch s obmedzeniami a oneskorením. Čo sa týka kvalitatívnych požiadaviek, nedostatky pretrvávajú takmer vo všetkých oblastiach, to sa týka najmä

chemickej, biologickej, rádiologickej a jadrovej (CBRN) obrany, bezpečnosti KIS, kybernetickej obrany na technickej úrovni a spravodajstva, sledovania a prieskumu (JISR). Problémom je nedostatočné financovanie na modernizáciu CBRN ochranného vybavenia a súčasná personálna úroveň práporu CBRN, keďže obranné spôsobilosti CBRN tvoria významnú časť celkového príspevku SR do NATO, je to znepokojujúce. Zjavný nedostatočný pokrok v oblasti JISR je sklamaním a v nadchádzajúcich rokoch spôsobí, že Slovenská republika nebude môcť výrazne prispievať do spravodajskej komunity NATO.

12. Slovenská republika plne implementuje svoje ciele spôsobilosti NATO v oblasti stabilizácie a rekonštrukcie (S&R) z kvantitatívneho hľadiska. Vzhľadom na obmedzený personál a možnosti odbornej prípravy však nedisponuje celým rozsahom požadovanej expertízy. Na ďalšie zlepšovanie svojich S&R spôsobilostí by Slovenská republika profitovala z viac príležitostí na výcvik a rozvoj pre svoj personál.
13. Od hodnotení v rokoch 2018 a 2020 Slovenská republika pokračuje v zlepšovaní svojej odolnosti a civilnej pripravenosti vo väčšine základných požiadaviek. Slovenská republika by mohla ďalej zlepšovať svoju odolnosť a civilnú pripravenosť poskytovaním usmernení obyvateľstvu o požadovanej úrovni odolnosti v oblasti potravín a vody.
14. Záverom, začiatkom roka 2022 Slovenská republika uviedla, že v rokoch 2023 a 2024 chce vynaložiť 1,8 % HDP na obranu a po roku 2024 sa posunie k 2 % HDP. Následne, v súvislosti s ruskou inváziou na Ukrajinu, vláda Slovenskej republiky oznámila zvýšenie výdavkov na obranu na 2 % HDP od roku 2022. Zatiaľ však nie sú k dispozícii žiadne ďalšie podrobnosti. Vzhľadom na roky nedostatočného financovania, ktoré postavilo Slovenskú republiku pred obrovskú výzvu modernizovať svoje ozbrojené sily a splniť tak celý súbor cieľov spôsobilostí NATO, je takéto zvýšenie veľmi vítané a zároveň nevyhnutné.
15. Pokiaľ ide o splnenie cieľa plne spôsobilej ťažkej mechanizovanej brigády, ktorý je jediným prioritným cieľom spôsobilosti SR schváleným ministrami obrany spojeneckých krajín, SR má plne zdrojovo zabezpečené plány rozvoja spôsobilostí a podpísané zmluvy s priemyslom na dodanie bojových vozidiel a CS a CSS zodpovedajúcej úrovne, avšak zmluvy na BOV ešte musia byť prerokované a podpísané. Plán na obstaranie moderných tankov je stále vo fáze posudzovania. BOV aj tanky sú najdôležitejšou technikou pre vytvorenie efektívnej ťažkej mechanizovanej brigády. Na základe súčasných plánov a prebiehajúcich akvizícií sa odhaduje, že kým nebudú nové tanky a BOV dodané v dostatočnom počte pre bojové prápory, budú v ťažkej mechanizovanej brigáde pretrvávajúť nedostatky v spôsobilostiach, najmä pokiaľ ide o účinnú palebnú silu, ochranu a mobilitu v teréne, to zanechá SR bez plne spôsobilej ťažkej mechanizovanej brigády minimálne do roku 2035, čo je trojročné oneskorenie oproti tomu čo bolo uvedené v poslednom Hodnotení spôsobilostí.

16. Okrem toho pretrvávajú kľúčové kvalitatívne nedostatky v spôsobilostiach GBAD, ISTAR, MILENG a KIS, ktoré budú pretrvávať približne aj najbližších desať rokov. Rovnako znepokojujúce, najmä vzhľadom na postavenie Slovenskej republiky ako potenciálneho štátu v prvej línii, sú nedostatky v interoperabilite, ako napríklad chýbajúci mode 5 IFF a Link 16 vo väčšine jej leteckých prostriedkov. Slovenská republika zároveň pokračuje v národných plánoch na nákup drahých a moderných bojových lietadiel, vrtulníkov pre SOF, ako aj rozširovanie niektorých štruktúr pozemných síl z ktorých NATO požaduje len málo v čase, keď má nedostatok personálu v už existujúcich štruktúrach.
17. Aj keď uznávame určitý nedávny pokrok, je jasné, že priority obranného plánovania SR a NATO zostávajú v praxi nie dosť dobre zosúladené, predovšetkým z dôvodu pokračujúcich oneskorení a nedostatočného financovania v minulosti. V dôsledku toho môžu ostatní spojenci potenciálne nie byť časťou slovenského bremena. Slovenská republika musí prostredníctvom svojho DP 2035 venovať oveľa väčšiu prioritu, úsilie a zdroje na splnenie prijatého súboru cieľov spôsobilostí NATO 2021 v schválenej kvantite, kvalite a čase.